

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Technica V (2012)

Mária Vargová, Jana Depešová, Henryk Noga

Czas wolny studentów edukacji techniczno-informatycznej

Metodologia badań własnych

Przedmiotem badań jest pedagogiczna analiza zagadnień czasu wolnego młodzieży studiującej, ujmowana od strony znaczenia rodziny w jego organizowaniu. Głównym celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie: Jak studenci spędzają czas wolny? Co wtedy robią? Gdzie się znajdują i z kim przebywają? Celem badań jest również próba ukazania kierunku i form pracy pedagogicznej nad podnoszeniem kultury czasu wolnego w środowisku rodzinnym.

Ankietowani odpowiadali na szereg pytań związanych z ulubionymi formami spędzania wolnego czasu, badano również zasoby czasu wolnego oraz ilość czasu poświęcanego na naukę lub dojazd na uczelnię, zdając sobie sprawę z tego, że prawdopodobnie istnieje zależność pomiędzy ilością wolnego czasu a jego wykorzystaniem. Z ankiety można dowiedzieć się o indywidualnych lub grupowych sposobach spędzania wolnego czasu przez młodzież, a także czy powyższe zagadnienia uwarunkowane są przez wiek i płeć respondentów. Ankietowani odpowiadali również na pytania, w jaki sposób planują czas wolny i co im w tym planowaniu najbardziej przeszkadza.

Pytania ankiety zostały sformułowane tak, aby zobrazować, w jaki sposób młodzi ludzie spędzają czas wolny.

Badania przeprowadzono na terenie Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na przełomie kwietnia i maja 2009 roku wśród studentów studiów stacjonarnych I i V roku edukacji techniczno-informatycznej (ETI). Grupa studentów I roku liczyła 50 osób, grupa studentów V roku – 32 osoby. W sumie na pytania ankiety odpowiedziały 82 osoby.

Czas wolny studentów rozpoczynających studia

Ankieta została przeprowadzona wśród studentów I roku ETI.

Z przeprowadzonych badań wynika, że kierunek studiów ETI jest najczęściej wybierany przez mężczyzn, rzadziej przez kobiety. Wśród 50 ankietowanych stu-

dentów pierwszego roku na ETI znalazło się 29 mężczyzn, co stanowi 58%. Kobiety natomiast stanowią 42% tej grupy, tj. 21 osób.

Badania wykazały, że większość ankietowanych, bo aż 86% (tj. 43 osoby), to ludzie w przedziale wiekowym 19–21 lat. Znacznie mniej, gdyż zaledwie 7 osób, czyli 14% badanej grupy, to ludzie w wieku 22–25 lat. Wśród tej grupy nie znaleziono ani jednej osoby, która ukończyłaby 25 lat.

Biorąc pod uwagę miejsce pochodzenia, wśród 50 studentów przeważają osoby pochodzące ze wsi (jest ich 18, co stanowi 36% całej grupy), bądź z dużych miast, w których liczebność mieszkańców przekracza 100 tys. (32%, czyli 16 osób). Zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem cieszy się ten kierunek studiów wśród osób pochodzących z małych lub średnich miast – od 10 do 100 tys. mieszkańców.

Kolejne pytanie brzmiało: gdzie mieszkasz w czasie studiów? Na 50 studentów najwięcej mieszka w czasie studiów w domu rodzinnym – tak odpowiedziało 25 osób, czyli 50%. Ponadto wielu studentów decyduje się na wynajem mieszkania – 13 osób, tj. 26%, lub na miejsce w akademiku – 20% ankietowanych. Tylko 4% badanych wybrało inne miejsce zamieszkania na czas nauki – jedna osoba mieszka na stacji i jedna u kogoś z rodziny.

Zapytano również studentów, czy mają własne rodziny (żona, mąż, dzieci). Zdecydowana większość respondentów nie posiada jeszcze własnej rodziny (małżonka lub dziecka). Taki stan deklaruje aż 90% wszystkich ankietowanych. Na pierwszym roku ETI znalazło się jedynie 5 osób (czyli 10%), które zdecydowały się na wcześniejsze założenie rodziny.

Następnie zapytano o wykształcenie ojca oraz matki. Według przeprowadzonej ankiety, blisko połowa studentów pierwszego roku ETI pochodzi z rodzin, w których ojciec ma wykształcenie średnie. Na drugim miejscu znaleźli się ojcowie posiadający wykształcenie zawodowe: 19 osób, co stanowi 38%. 7 studentów deklaruje, iż ich ojcowie ukończyli szkołę wyższą, natomiast 1 osoba przyznaje, iż jej ojciec ma wykształcenie podstawowe. Podobnie jest w przypadku poziomu wykształcenia matki. 70% ankietowanych stwierdza, że ich matki mają ukończoną szkołę średnią, 9 osób (18%) pochodzi z rodzin, gdzie matka ma wykształcenie zawodowe. Wykształcenie wyższe posiadają matki 6 osób. Wśród tej grupy nie znaleziono ani jednej kobiety, która skończyłaby tylko szkołę podstawową.

Kolejno zadano ankietowanym studentom pytanie, czy w trakcie studiów pracują zawodowo. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że już blisko 90% studentów uczących się na pierwszym roku ETI podjęło pracę. Najwięcej ankietowanych (47%) deklaruje, iż pracuje dorywczo. Dużym zainteresowaniem cieszy się wśród studentów również praca sezonowa. W ten sposób zarabia aż 41% ankietowanych. Tylko jedna osoba wśród tej grupy podjęła pracę zawodową. Pozostali studenci wprawdzie nie pracują, ale wybrali równoległą naukę na innym kierunku studiów.

Następnie pytano studentów, czy czas wolny najczęściej spędzają z sympatią. Najwięcej osób deklaruje, że wolny czas poświęca swojej dziewczynie lub chłopakowi: zawsze – 11 osób, tylko czasem – także 11 osób. Niewiele mniej, bo 10 studentów odpowiedziało, że prawie zawsze. Tylko co piąty badany swój wolny czas rzadko spędza ze swoją sympatią.

Kolejno zapytano badanych o czas wolny spędzany ze znajomymi ze studiów. Blisko połowa ankietowanych stwierdziła, że swój wolny czas spędza ze znajomymi

ze studiów jedynie czasami. Co piąty student decyduje się na taką formę wypełniania czasu wolnego od zajęć. Natomiast stosunkowo mało osób spędza wolne chwile w towarzystwie kolegów i koleżanek z roku. Odpowiedzi „prawie zawsze” lub „zawsze” udzieliło odpowiednio: 8 i 6 osób, co stanowi łącznie jedynie 30% całej badanej grupy.

Następnie pytano o czas spędzany ze współlokatorami. Sytuacja przedstawia się podobnie jak wyżej. Najwięcej studentów odpowiedziało, iż rzadko spędza wolny czas w takim towarzystwie (16 osób, co stanowi 39%). Zdecydowanie rzadziej padały odpowiedzi: „zawsze” (7 osób, 18%), „prawie zawsze” (8 osób, 20%) i „czasem” (9 osób, 23%).

Zapytano również badanych o czas spędzony z przyjaciółmi spoza studiów. Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że w takim towarzystwie wolny czas spędza tylko od czasu do czasu (28 osób, co stanowi 59%). Blisko 20% prawie zawsze spotyka się w wolnym czasie z przyjaciółmi spoza studiów. Tylko kilka osób wybrało opcje: „zawsze” lub „rzadko”.

Zapytano studentów o czas wolny spędzony z rodziną. Badania wykazały, że większość studentów pierwszego roku ETI przebywanie w wolnym czasie z rodziną preferuje jedynie od czasu do czasu – tak twierdzi 37% ankietowanych. Co czwarta osoba (25%) prawie zawsze spędza czas z najbliższymi. Nieco mniej ankietowanych zaznaczyło odpowiedzi „zawsze” lub „rzadko” – po 9 osób, czyli 19% badanych.

Następnie zapytano badanych studentów o zainteresowania związane z kierunkiem studiów. Na pierwszym roku edukacji techniczno-informatycznej zdecydowana większość studentów posiada zainteresowania związane z wybranym przez nich kierunkiem studiów. Najwięcej osób interesuje się, co zrozumiałe, informatyką: 37%. Jednakże wśród zainteresowań pojawiają się też takie dziedziny wiedzy, jak psychologia (6%), fizyka (4%), matematyka, elektronika, programy komputerowe, akustyka i maszyny (po 2%). Na uwagę zasługuje również fakt, iż aż 21 osób, tj. 39%, nie posiada konkretnych i związanych ze studiami zainteresowań.

Ankietowanym studentom zadano także pytanie: W jaki sposób korzystasz z komputera? Z przeprowadzonej ankiety wynika, że studenci I roku ETI najczęściej używają komputera w celu dostępu do sieci internetowej. Najwięcej osób korzysta wówczas z przeglądarki (28%) lub z czatu albo gadu-gadu (22%). 19% ankietowanych korzysta z różnych programów komputerowych. Wśród tej grupy respondentów znalazło się też stosunkowo wielu entuzjastów gier komputerowych (14%). Pozostali badani podali, że korzystają z komputera jeszcze w innych celach.

Zapytano też o ilość czasu spędzanego przed komputerem. Studenci I roku ETI spędzają średnio przy komputerze ok. 3 godzin dziennie (taki czas podał co trzeci ankietowany, tj. 30% badanych). Nieco mniej osób przesiaduje przy komputerze po 5, a nawet więcej godzin dziennie: 21%. Zdecydowanie najmniej osób uczących się na tym kierunku odpowiedziało, że dziennie spędzają przed komputerem 1 lub 2 godziny (po 14 ankietowanych).

Czas wolny studentów kończących studia

Takie same badania przeprowadzono wśród 32 studentów V roku ETI.

Najpierw zapytano o płeć. 18 osób to mężczyźni (stanowią oni 56%), 14 to kobiety (44%). Odsetek kobiet w tej grupie jest bardzo wysoki jak na taki kierunek studiów.

Zapytano również o wiek. Na V roku ETI wszyscy studenci znajdują się w przedziale wiekowym 22–25 lat. Nie znaleziono ani jednej osoby, która przekroczyłaby 25. rok życia.

Następnie zapytano o pochodzenie badanych studentów. Wśród 32 osób uczących się na V roku ETI aż 11 osób (35%) pochodzi ze wsi. Prawie tyle samo ankietowanych (10 osób, co stanowi 31%) to ludzie wywodzący się z dużych miast, powyżej 100 tys. mieszkańców. Na trzecim miejscu znaleźli się studenci pochodzący ze średnich miast, gdzie mieszka 20–50 tys. ludzi (18%). Najmniej respondentów pochodzi z małych miasteczek (do 20 tys.) oraz z miejscowości, w których liczebność mieszkańców mieści się w granicach 50–100 tys.

Studentów V roku zapytano również, gdzie mieszkają w czasie studiów. Najczęściej mieszkają w domu rodzinnym (takiej odpowiedzi udzieliło aż 15 osób, czyli prawie połowa ankietowanych). Duża część studentów mieszka w akademikach, z takiego rozwiązania korzysta na V roku prawie 1/3 uczących się. 19% zdecydowało się na wynajem prywatnego mieszkania, natomiast 1 osoba – na zamieszkanie u kogoś z rodziny.

Następnie chciano wiedzieć, czy badani studenci V roku mają własne rodziny. Spośród 32 ankietowanych tylko jedna osoba (tj. 3%) posiada własną rodzinę (małżonka lub dziecko). Ogromna większość (97%) studentów V roku jeszcze nie zdecydowała się na założenie rodziny.

Kolejno zapytano studentów o wykształcenie rodziców. Blisko połowa ojców studentów V roku posiada wykształcenie średnie (15 osób). 34% studentów pochodzi z rodzin, w których ojciec skończył szkołę zawodową. Stosunkowo dużo, bo aż 13% (4 osoby) ojców, ukończyło jedynie szkołę podstawową, natomiast zaledwie 2 osoby posiadają dyplom wyższej uczelni (co stanowi 6% ogółu).

Podobnie rzecz przedstawia się, jeśli chodzi o poziom wykształcenia matek studentów V roku ETI. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią kobiety mające wykształcenie średnie (14 osób, co stanowi 43%). Szkołę zawodową ukończyło 6 matek (19%), a tylko podstawową, tak samo jak w przypadku ojców, 4 osoby (13%). Natomiast, w przeciwieństwie do ojców, aż 25% matek ma wykształcenie wyższe (8 osób).

Następnie zapytano studentów, czy studia łączą z pracą i czy uczą się jeszcze na innym kierunku. Wśród studentów V roku ETI zdecydowana większość już pracuje. W tej grupie największą jej część (41%, tj. 13 osób) podejmuje się pracy dorywczej. Co trzeci uczący się pracuje sezonowo (34%). Jak do tej pory, jedynie dwie osoby podjęły stałą pracę zawodową. Blisko 20% natomiast nie pracuje, ale równolegle uczy się na innym kierunku.

Kolejno pytano ankietowanych studentów o czas spędzany ze swoją dziewczyną lub chłopakiem. Badania wykazały, że 40% studentów V roku studiów ETI cały swój wolny czas spędza z ukochaną osobą. Niewiele mniej, bo 36% studentów, swój wolny czas poświęca na spotkania ze swoją sympatią. Odpowiedź „prawie zawsze” padła w 4 przypadkach (16%). Natomiast jedynie 8% badanej grupy rzadko spędza wolne chwile ze swoją dziewczyną lub chłopakiem.

Następnie zadano pytanie: Czy często spędzasz czas wolny z przyjaciółmi ze studiów? Całkowite lub bardzo częste spędzanie wolnego czasu ze znajomymi ze studiów preferuje stosunkowo niewielu studentów (odpowiednio: 6% i 13%). Zdecydowanie najmniej, gdyż prawie 80% ankietowanych, lubi przebywać w takim gronie tylko czasami. Jedna osoba natomiast zaznaczyła, że swój wolny czas rzadko spędza w towarzystwie koleżanek i kolegów z roku.

Następnie zapytano o czas spędzony ze współlokatorami. Okazało się, że studenci V roku rzadko spędzają swój wolny czas ze współlokatorami (co ma związek również z tym, że mało osób mieszka w akademikach lub we wspólnie wynajmowanych mieszkaniach). Tak deklaruje prawie 40% respondentów (16 osób). 23% czasem lubi swój wolny czas spędzać w takim gronie, natomiast zawsze lub prawie zawsze w wolnym czasie przebywa ze swoimi współlokatorami odpowiednio: 18% i 20% badanych (7 i 8 osób).

Na pytanie: Czy często spędzasz czas wolny z przyjaciółmi spoza studiów? najwięcej osób uczących się na V roku ETI odpowiada, że tylko od czasu do czasu. Zdecydowanie mniej osób swoje wolne chwile poświęca na spotkania w takim gronie zawsze lub prawie zawsze (po 3 osoby). Również niewiele osób (5) deklaruje rzadkie spotkania w wolnym czasie z kolegami i koleżankami spoza studiów. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku spędzania wolnego czasu z rodziną. Do bardzo częstych kontaktów z najbliższymi w wolnych chwilach przyznaje się mniej niż 20% ankietowanych (zawsze – 7%, prawie zawsze – 10%). Najwięcej studentów swój wolny czas przeznaczają dla rodziny jedynie od czasu do czasu (tak odpowiedziało 63% badanych). Rzadko natomiast czas wolny od zajęć spędza z rodziną co piąty ankietowany.

Zapytano też ankietowanych o ich zainteresowania związane ze studiami. Krąg zainteresowań studentów V roku ETI jest bardzo szeroki. Zdecydowana większość, bo 44% osób uczących się na tym kierunku, interesuje się informatyką. Niektórzy interesują się też takimi dziedzinami techniki, jak elektronika czy inżynieria materiałowa (po 3%). Wśród tej grupy znajduje się ponadto kilka osób, których hobby nie jest związane z techniką, ale raczej z humanistyką. Do takich zainteresowań należą z pewnością: języki obce (2 osoby, 6%), psychologia i pedagogika (po 3% badanych). Pozostałe 38% badanych deklaruje, iż nie posiada żadnych zainteresowań, nawet tych związanych z kierunkiem studiów.

Czas wolny studentów edukacji techniczno-informatycznej – analiza porównawcza I i V roku

Porównując dane z ankiet przeprowadzonych na I i V roku ETI widać, iż na obu rocznikach ponad 50% studentów stanowią mężczyźni. Jednakże panie stanowią i tak duży, jak na specyfikę tego kierunku studiów, odsetek studentów – ponad 40%. Porównując dane z obydwu roczników można stwierdzić, iż na I roku ETI występuje większy „rozrzut” wieku uczących się. 86% studentów I roku to osoby bezpośrednio po maturze lub w niewielkim odstępnie czasu po niej. 14% to osoby w przedziale wieku 22–25 lat. Na V roku natomiast wszyscy studenci mieszczą się (co jest w zasadzie naturalne) w tym właśnie przedziale wiekowym.

Omawiany kierunek studiów największym zainteresowaniem cieszy się na wsi oraz w dużych miastach, gdzie liczba mieszkańców przekracza 100 tysięcy (z tych

miejsc pochodzi najwięcej studentów na obu rocznikach). Najmniejszy odsetek uczących się zarówno na I, jak i na V roku pochodzi z miast, w których liczebność waha się w granicach 50–100 tys. mieszkańców.

Blisko połowa studentów zarówno I, jak i V roku ETI, w trakcie nauki mieszka w domu rodzinnym. Znaczny odsetek osób (odpowiednio: 20% i 31%) mieszka w akademikach lub w wynajętych prywatnych mieszkaniach (odpowiednio: 26% i 19%). Na obydwu rocznikach najmniej osób zdecydowało się na zamieszkanie na stacji lub u kogoś z rodziny. Tak więc dane na temat miejsca zamieszkania w czasie studiów są ze sobą w pełni porównywalne.

Porównywalne są także wyniki ankiet dotyczących posiadania przez studentów edukacji techniczno-informatycznej własnych rodzin. Tak na I, jak i na V roku ponad 90% uczących się nie zdecydowało się jeszcze na założenie rodziny (żona, mąż, dziecko). Niewielu studentów może się pochwalić posiadaniem własnej rodziny (na I roku ta liczba jest nieco wyższa niż na V roku).

Zestawiając ze sobą dane dotyczące poziomu wykształcenia ojców studentów I i V roku ETI, łatwo zauważyć, iż najwięcej studentów pochodzi z rodzin, w których ojciec ma wykształcenie średnie (I rok – 46%, V rok – 47%) lub zawodowe (I rok – 38%, V rok – 34%). Ponadto jeśli chodzi o studentów I roku, większy odsetek ojców ma wykształcenie wyższe niż podstawowe. W przypadku V roku sytuacja ta ulega odwróceniu – nieco więcej mężczyzn posiada wykształcenie podstawowe niż wyższe.

Dane dotyczące poziomu wykształcenia matek studentów I i V roku ETI wskazują, iż najwięcej kobiet – matek studentów obu roczników ukończyło szkołę średnią. Porównywalne są też dane na temat wykształcenia zawodowego. Istotną różnicę widać natomiast w przypadku wykształcenia podstawowego i wyższego. Znacznie wyższy procent występuje (w obu tych przypadkach) wśród matek studentów V roku edukacji techniczno-informatycznej.

Z porównania danych dotyczących podjęcia pracy przez studentów w czasie studiów wynika, iż najwięcej osób zarówno na I, jak i na V roku trudni się pracą dorywczą lub sezonową. Wielkiej różnicy nie widać także w przypadku podjęcia przez studentów pracy zawodowej. Nieco większy odsetek studentów V roku podejmuje natomiast równoległe naukę na drugim kierunku (w porównaniu do osób z I roku).

Z porównania wyników ankiet z I i V roku ETI dotyczących spędzania wolnego czasu ze swoją sympatią można wyciągnąć wnioski, że studenci obydwu roczników raczej często lub zawsze poświęcają swój wolny czas ukochanej osobie. W obydwu przypadkach najmniej osób zaznaczyło, że rzadko spędza wolne chwile ze swoją sympatią.

Jeśli chodzi o spędzanie wolnego czasu ze znajomymi ze studiów, to zdecydowana większość studentów, zarówno I, jak i V roku odpowiedziała, że w takim gronie, poza zajęciami, najchętniej spotyka się od czasu do czasu. Mało który student V roku decyduje się spędzić wolny czas w towarzystwie swoich koleżanek i kolegów z roku - nie tylko zawsze lub prawie zawsze, ale także rzadko. Na pierwszym roku ten odsetek jest znacznie wyższy.

Porównywalne są także wyniki ankiet dotyczących spędzania wolnego czasu ze współlokatorami. Najwięcej osób odpowiedziało, że rzadko spędza z nimi czas. Nieznacznie więcej studentów V roku odpowiedziało, iż zawsze lub prawie zawsze spędza ze współlokatorami swój wolny czas, tj. odpowiednio: 22% i 24%.

Jeśli chodzi o spędzanie czasu wolnego z przyjaciółmi spoza uczelni, to studenci najbardziej preferują takie spotkania czasami. Zdecydowanie mniej osób (na obydwu rocznikach) udzielało odpowiedzi: „zawsze”, „prawie zawsze” lub „rzadko”.

Studenci zarówno I, jak i V roku spędzają wolny czas z rodziną tylko czasami (zwłaszcza na V roku). Mniej więcej identyczny procent studentów decyduje się na rzadkie kontakty z najbliższymi w chwilach wolnych od zajęć. Jednakże studenci I roku zdecydowanie częściej niż osoby uczące się na V roku, bo zawsze lub prawie zawsze, spędzają czas wolny w gronie rodzinnym.

Z zestawienia danych dotyczących zainteresowań studentów wynika, iż przynajmniej połowa z nich posiada zainteresowania zgodne z wybranym kierunkiem studiów. Najwięcej osób pasjonuje się informatyką (kilka osób więcej na V roku). Ze wspólnych zainteresowań można wymienić jeszcze elektronikę i – co ciekawe – psychologię. Ponadto na V roku daje się zauważyć rozszerzenie kręgu zainteresowań o dziedziny humanistyczne, jak np. języki obce. Uwagę zwraca także fakt, iż prawie 40% studentów (tak na I, jak i na V roku ETI) stwierdziło, że nie posiada zainteresowań w ogóle lub posiada zainteresowania niezwiązane z wybranym kierunkiem nauki, tak odpowiedziało 39% studentów I roku i 38% studentów V roku.

Podsumowanie

Gospodarowanie czasem wolnym, organizowanie czasu wolnego to nic innego jak wykorzystywanie go w celu osiągnięcia pewnych wartości, w celu rozwoju siebie i zmiany warunków swego życia zgodnie ze swymi planami, potrzebami i aspiracjami.

Z analizy problematyki czasu wolnego studentów, przeprowadzonej na podstawie ankiety wynika, iż studenci znaczną część swojego wolnego czasu spędzają w grupie rówieśniczej, tj. razem ze sobą lub ze swoją sympatią. Tylko nieliczni, i to rzadko, spędzają czas z rodziną. Wynika z tego, że studenci to osoby bardzo towarzyskie, nie lubiące się nudzić. Bardzo smuci fakt, iż tylko połowa z nich ma jakieś swoje zainteresowania, którymi mogliby się zajmować poza nauką i spotkaniami towarzyskimi. Pocięszające może być to, że znaczna liczba tych studentów ma zainteresowania związane z kierunkiem studiów. Przeważnie jest to informatyka, której poświęcają nawet do 5 godzin dziennie.

Można zadać pytania o brak zainteresowań dzieci, a potem młodzieży, o ich przygotowanie do racjonalnego wykorzystania czasu wolnego. Być może to rodzina, a potem szkoła powinny nauczyć właściwie wypełniać czas wolny, położyć nacisk na zajęcia, które wzbogacą sferę intelektualną, uspołeczniają, rozwiną fizycznie oraz wprowadzą w świat wartości moralnych i estetycznych.

Wdrażanie dzieci do racjonalnego wykorzystania czasu wolnego wymaga rozwijania zainteresowań jego różnymi formami. Dlatego powstaje potrzeba zdobywania przez rodziców, nauczycieli i wychowawców wiedzy i informacji na temat walorów wychowawczych różnorodnych zajęć.

Do elementów funkcjonowania rodziny, które niekorzystnie wpływają na kształtowanie się kultury czasu wolnego, należy przede wszystkim zaliczyć niedomagania w układzie ról społecznych poszczególnych członków rodziny, a zwłaszcza rodziców wewnątrz rodziny i poza nią. Niekorzystnie zarysowują się przekazywane

dzieciom wzory korzystania ze środków masowego przekazu oraz umiejętność i sposób gospodarowania wolnym czasem.

Zadaniem wychowania jest pomoc człowiekowi w dokonaniu wyborów jak najlepszych dla jednostki, według najlepszych kryteriów. Przez najlepsze kryteria rozumiemy te, które godzą szczęście jednostki z dobrem społeczeństwa oraz które nadają życiu sens.

Wydaje się zatem, że nie wystarczy tylko wyeliminować nudę, unikając wartości hedonistycznych i utylitarnych, eksponując jednocześnie wartości wyższe i uzasadniając ich rolę, ale trzeba pomagać w ukierunkowaniu aktywności dzieci, która będzie nieustannie rozwijana.

Literatura

- [1] Burgerová J., *Internet vo výučbe a štýly učenia*, Prešov 2001
- [2] Burgerová J., Burger V., *Systémové a aplikačné program pre personálne počítače*, FHPV PU, Prešov 2002
- [3] Chmielewski B., *Czas wolny dzieci miejskich*, [w:] K. Przeclawski (red.), *Czas wolny dzieci i młodzieży*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1978
- [4] Czajka S., *Z problemów czasu wolnego*, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1979
- [5] Depešová J., Tomková V., *Tradičné technológie a 21*, [w:] *Premeny Slovenského školstva na prahu nového milénia*, PF UKF, Nitra 2001, s. 410–413
- [6] Depešová J., *Postavenie exkurzií v štúdiu technickej výchovy*, [w:] *Vplyv technickej výchovy na rozvoj osobnosti žiaka*, PF UKF, Nitra 1999, s. 39–40
- [7] Dziewulak A., *Indywidualne i grupowe wzory zachowań w czasie wolnym*, [w:] Przeclawski K. (red.), *Po pracy i nauce: wzory zachowań młodzieży w czasie wolnym*, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1979
- [8] Gruszyn B., *Czas wolny. Aktualna problematyka*, Warszawa 1972
- [9] Porubská G., *Postavenie a význam didaktiky v príprave učiteľov 1. stupňa ZŠ*, [w:] *Za vyššiu úroveň výchovy a vzdelávania a prestíž učiteľa ZŠ*, PdF, Nitra 1999, s. 67–71
- [10] Pytel K., *Wpływ Internetu na rozwój i zachowanie dzieci i młodzieży*, [w:] *Konferencja naukowa Cyberuzależnienia, 9 X 2006*, AP im. KEN w Krakowie, Kraków 2006
- [11] Pytel K., *Kontrola postępów w nauce jako uwarunkowanie procesów kształcenia na przykładzie studentów ETI oraz WT Akademii Pedagogicznej w Krakowie*, [w:] *VI Konferencja Naukowa Edukacja Techniczna i Informatyczna: Przygotowanie zawodowe – kwalifikacje – rynek pracy*, Ciechocinek 17–19 IV 2007
- [12] Prokosz M., *Przemiany wzorów wykorzystywania czasu wolnego*, [w:] J. Kędzior i M. Wawrzak-Chodaczek (red.), *Czas wolny w różnych jego aspektach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2000
- [13] Pstrak D., *Formy wykorzystania wolnego czasu przez uczniów szkół podstawowych w świetle literatury*, <http://sp7.zse.kom.pl/pstrak>
- [14] Vargová M., *Technology Education in Basic and Upper Secondary Schools. Slovak Republic*, [w:] UNESCO – *The Development of new Approaches in Technology and Vocational Education in the Countries in Transition – the Countries of Central Europe and South Africa. An International Pilot Project. Participation Programme for Years 2002–2003*, No. 183 711 16 ONG. 2003, s. 285–286.
- [15] Vargová M., *Conditions of New Approaches in Technology and Vocational Education. Slovak Republic*, [w:] UNESCO – *The Development of new Approaches in Technology and Vocational Education in the Countries in Transition – the Countries of Central Europe and South Africa. An International Pilot Project. Participation Programme for Years 2002–2003*, No. 183 711 16 ONG. 2003, s. 285–286.

Free time of Information Technology students

Abstract

The way people of any age spend their free time nowadays seems to be a great problem. It can be treated as a time needed to regenerate one's organism after a day of hard work, to develop one's interests or to participate in cultural and social life.

At present, many people have to or want to develop professionally so they get higher qualifications and education. It can be stated that thanks to the development of technology we have more free time, but paradoxically we have less of it. To make the standards of living higher we get additional work. Also, 'chasing a good job' and maintaining it, we keep forgetting about our interests and about things we used to like doing in our free time. Often we simply do not have time for anything but work.

It turns out to be interesting to analyse the ways students spend their free time in Cracow. The research has shown the ways of spending free time by information technology students.

Keywords: free time, technical education, technology students

Mária Vargová, Jana Depešová

UKF – Nitra

Katedra Techniki i Informatycznych Technologii

Henryk Noga

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Instytut Techniki

ul. Podchorążych 2

30–084 Kraków